

2004 MÁJ 17.

B-208/10/2004.

JELENTÉS

**a Veszprémi Egyetemi Barlangkutató
Egyesület**

2003. évi munkájáról

VESZPRÉMI EGYETEMI

**BARLANGKUTATÓ
EGYESÜLET**

2004.

EGYESÜLETI ÉLET

Egyesületünk 1993. óta végez feltáró- és kutatómunkát a Bakony-hegység barlangjaiban és Veszprém környékén.

A Veszprémi Egyetem Testnevelés Tanszéke az egyesület keretében végzett sporttevékenységet ebben az évben is aláírásként ismerte el a hallgatóknak. Az elmúlt év során is számos barlangtúrát szerveztünk, melyek során a hallgatók eljuthattak a Bakony-, Bükk-, és Budai-hegység barlangjaiba. Tavasszal háromnapos szakmai kirándulást szerveztünk Szlovéniába, ahol a Postojnai és a Skocijani barlangokat tekintettük meg. Júniusban több tagunk képviselte az egyesületet a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat Barlangnapján.

Tagjaink részt vettek a Bakonyi Barlangi Mentőszolgálat negyedévente tartott mentőgyakorlatain is.

Immáron ötödik alkalommal szervezett barlangkutató tábort a Veszprémi Egyetemi Barlangkutató Egyesület a szentgáli Alszezi-réten. A tábor célja a Kőlik barlang feltárásának folytatása volt. Az egyhetes kutatótáborban közel ötven fő részvételével folyt a feltáró munka. Év elején elkészült a Szentgáli Kőlik-barlang teljes térképe is, melyet az évközben a feltárásoknak megfelelően módosítottunk.

Egyesületünk tagjai 2003-ban is rendszeresen részt vettek a Bakonyi Barlangkutató Egyesületek szövetsége programjain, és a Kab-hegyi kutatásokban.

Mivel hazánkban a barlangkutató állami támogatásban nem részesül, működésünket és a céljaink megvalósítását pályázatok, cégek, szervezetek és magánszemélyek támogatásából finanszíroztuk.

Szentgáli – Kő-lik

Egyesületünk 2003. augusztus 1-10. között immáron ötödik alkalommal szervezte meg hagyományos nyári barlangkutató táborát a szentgáli Alszegei-réten

A tábor szervezését az egyesület vezetői és tagjai változó létszámú megbeszélések keretében végezték, a feladatok végrehajtását Schafer István Zsolt, Tóth József, Szalay Jenő és Piri Attila vállalta.

A tábor programját a Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége hivatalos kiadványában, a Bakonyban tartandó nyári kutatótáborokat ismertető kiadványban is terjesztettük.

A tábor létesítéséhez az Alszegei-réten a terület tulajdonosának, **Nyikovics Ferencnek** az engedélye volt szükséges, aki őszinte örömeinkre minden elképzelést messzemenőig támogatott. A Szentgáli Kő-lik barlang kutatási engedélyével 2000-óta rendelkezünk (eng.sz. 661/2000.).

A szervezéshez és a hatékony munkavégzéshez szükséges anyagi feltételeket az egyesület tábor szervezésre elkülönített költségvetése, valamint a **Veszprémi Ifjúsági Közalapítvány** támogatása biztosította. A szállítást a **Megyei Polgári Védelmi Parancsnokságtól** együttműködés keretében tartós használatra átvett Barkas gépjárművel oldottuk meg. A tisztálkodást segítette a **Szentgál Község Önkormányzata** által rendelkezésünkre bocsátott kutatóház.

A kiválasztott táborhely a Szentgál, Alszegei-rét délkeleti füves része, közvetlenül az erdő alatt. A tábor Szentgál felől személygépkocsival is megközelíthető volt. A barlanghoz a Mecsek-hegy meredek lejtőjén kb. 5 perces gyaloglással lehetett feljutni.

A tábor központját egyesületünk nagyméretű katonai sátra alkotta, melyben tábori asztalainkból 20 fő részére étkezőt alakítottunk ki. A résztvevők napi egyszeri meleg, és kétszeri hideg étkezést kaptak. A mosdáshoz szükséges vizet

műanyagkannákkal biztosítottuk, fürdési lehetőség a szentgáli kutatóházban volt. Az élelem és az ivóvíz szállítása problémamentesen zajlott. A területet kevésbé ismerők számára a katonai sátor oldalára táblát függesztettünk fel, melyen a Kőlik barlanggal kapcsolatos leírások, térképek és fotók voltak elhelyezve. Ugyanitt vezettük a napi műszakok beosztását, és a regisztrációs listát is.

A tábornak összesen 54 fő regisztrált résztvevője volt az átlagos napi létszám hétközben 10-18, hétvégén 15-20 fő között mozgott. A résztvevők túlnyomó részét a Veszprémi Egyetemi Barlangkutató Egyesület tagjai és a Bakonyban tevékenykedő barlangutató csoportok fiatal tagjai alkották, de szép számmal látogatták a tábort a nem regisztrált helybeli érdeklődők is.

A feltáró kutatások mellett a terület iránt érdeklődőknek alkalma nyílt felszíni túrákra ill. terepbejárásra. A résztvevők többsége azonban a feltáró munka mellett kötelezte el magát, így a lehetőséggel kevesen éltek. A kutatásokkal párhuzamosan elkészült a tábor idején kitisztított járatrészek dokumentációja. Az esti tábortüzek programját barlangtúrákról szóló élménybeszámolók és diavetítéses előadások színesítették.

Feltáró kutatás

Az tárgyév során fő kutatási területünk a Szentgáli-kőlik barlang volt (4430/365 kat.sz.). A barlang feltáró kutatását főként a nyári kutatótáborban, illetve az év során néhány hétvége alkalmával végeztük.

A Kőlik Szentgál községtől DK-re, 1 km távolságban, a Mecsek-hegy Ny-i lejtőjén nyílik 380m tengerszint feletti magasságban. A barlang járatai az ún. átmeneti meszes dolomitrétegek tektonikus repedésrendszerében a keveredő karsztvizek zónájában alakultak ki. A barlang morfológiai képének meghatározó elemei a keskeny és magas hasadékok, folyosók. Ahol ezek keresztezik egymást, ott termek alakultak ki. A termek falait több helyen cseppkőképződmények díszítik, melyek közül legérdekesebbek a heliktitek. Az előző évi nyári

kutatótáborban kb. 40 méternyi új járatot sikerült feltárni. A Veszprémi Egyetemi Barlangkutató Egyesület által feltárt új részekkel a barlang hossza meghaladta a 300 métert.

A barlang eddig feltárt részei azt mutatják, hogy a járatokat kitöltő agyagos üledékek mögött újabb, viszonylag nagy térfogatú üregek lehetnek. Ezt bizonyítják az egyesület által feltárt új részek is. A kutatócsoport az üledék vizsgálatával és további célirányos kitermelésével igyekszik újabb járatokat feltárni.

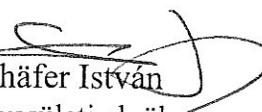
A feltáró kutatást az előzetesen kialakított kutatási terv szerint folytattuk. A barlang legmélyebb pontján tovább folytattuk az üledék kitermelését. Az üledék kitermelését kézi munkával, a felszínre szállítását a barlangba épített drótkötélpályák és függőleges kötélpályák segítségével végeztük. Az üledék bontását kéziszerszámokkal, a nagyobb kövek szétbontását nagykalapáccsal és vésőgéppel végeztük. A kitermelést vödörrel és a bejárathoz szerelt kézcisörlővel végeztük. Legnehezebb munka a csörlőzés és a bontás volt. A munkát egymás váltásával egy hosszabb szünet közbeiktatásával akár 2x4 órán keresztül is lehetett végezni naponta. Ezzel a teljesítménnyel kb. napi 1 köbméter törmelék került kitermelésre közel negyven méter mélységből. A vödör a legmélyebb pontról elindulva 10 átakasztással került a felszínre. A rendszer működtetéséhez minimum 13 főre volt szükség. Kisebb létszám esetén min 8 fővel köztes depózással, fele annyi anyagot lehetett a felszínre juttatni. A kitermelt agyag üledéket és kötörmeléket továbbra is a korábbi depón helyeztük el, jelentősen megnövelve annak alapterületét. A kitermelt üledék egy részét az Alsó-terem és az Új-terem közötti folyosóban korábban ásott 2 méter mély kutatóaknában helyeztük el, amelyet így teljesen feltöltöttünk.

A nyári kutatótábor során 6 méter mélységű kutatóaknát ástunk a barlang legmélyebb pontján. Ezzel a barlang mélysége meghaladta a 40 métert. A járatot csak fél szelvényben mélyítettük, járatbiztosításra a viszonylag száraz, tömör agyagos üledékben nem volt szükség. A falak helyenként murvásak, az oldásos formák csak a legalsó részeken ismerhetők fel. Sajnos ezúttal nem sikerült újabb

szabad járatokat feltárni, de az elvégzett munka nagy lépés a további feltáró sikerek felé. A barlang eredményes kutatása a jövőben már kizárólag nagy létszámú táborok keretében végezhető.

A munkahelyi világítást a barlangba ideiglenesen beszerelt lámpasor biztosította, mely a bejáratnál elhelyezett áramfejlesztőről folyamatosan működött a munkák ideje alatt. A barlangban használt vésőgép és egyéb villamos berendezések is ezen áramforrásról működtek.

Schäfer István
egyesületi elnök
kutatásvezető

Veszprém, 2004. április 20.

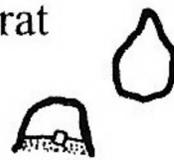
SZENTGÁLI KŐ-LIK

Jellemző szelvények

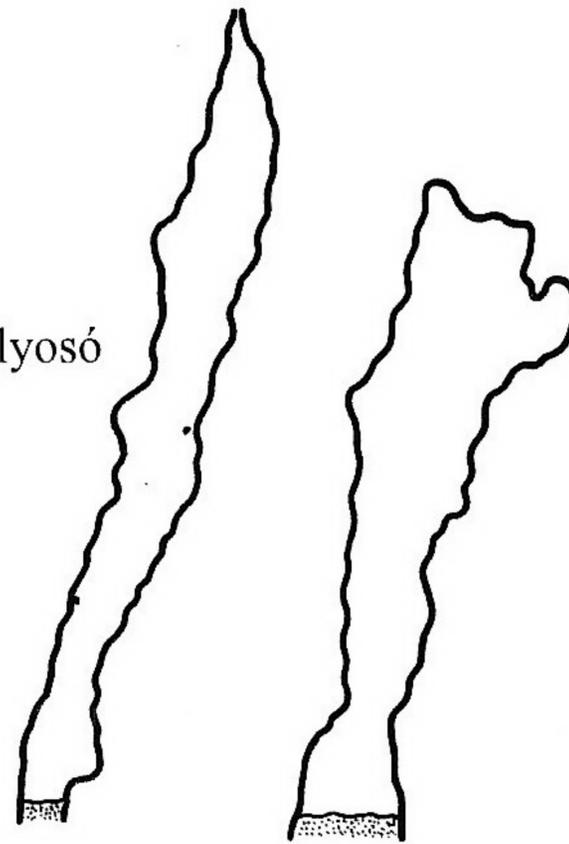
1:100

Régész-járat

Travi-folyosó

A

A'

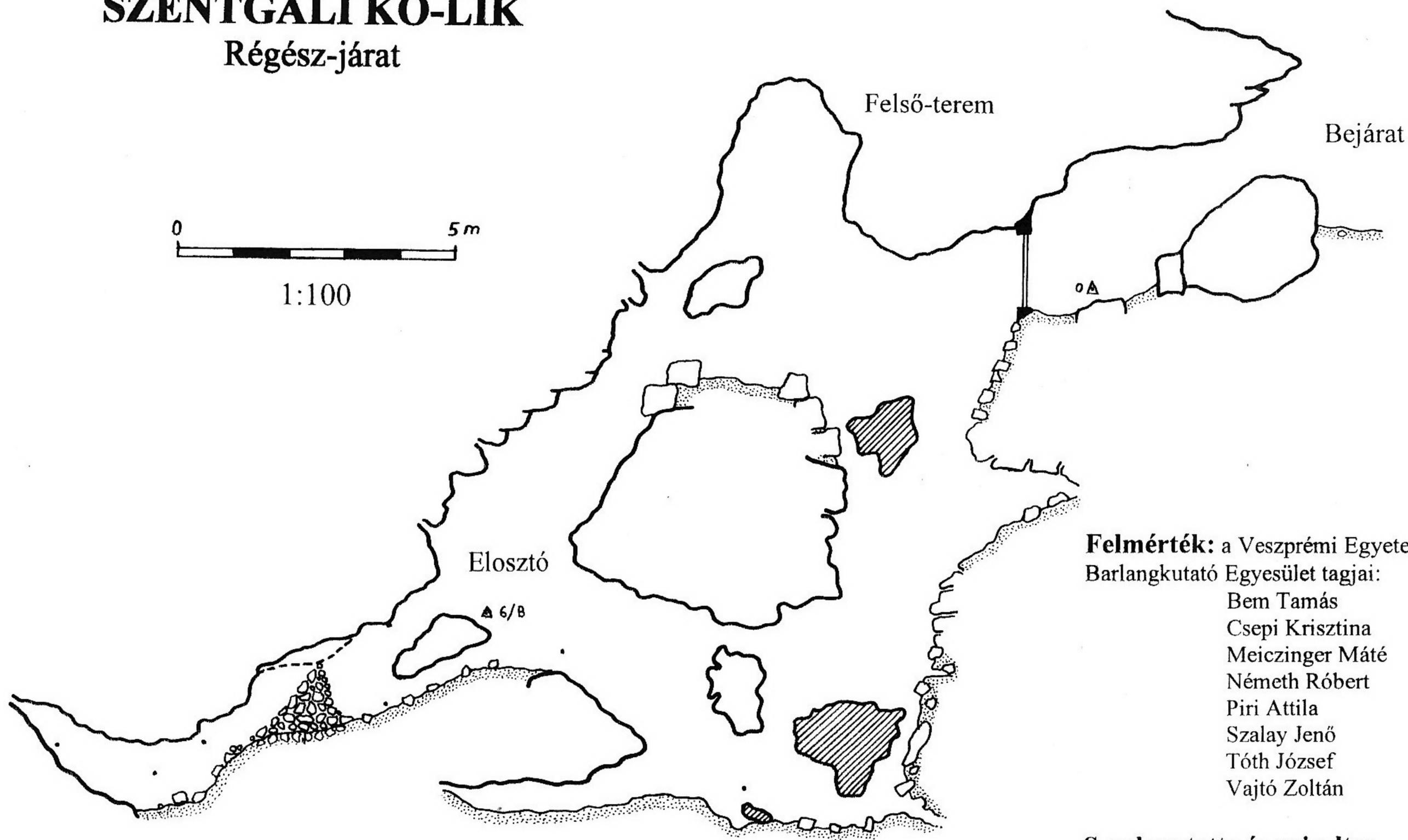
A nézet iránya: 160°

Szerkesztette és rajzolta:
Schäfer István Zsolt

Készült: 2000-2003.

SZENTGÁLI KŐ-LIK

Régész-járat

Felmérték: a Veszprémi Egyetemi
Barlangkutató Egyesület tagjai:

Bem Tamás
Csepi Krisztina
Meiczinger Máté
Németh Róbert
Piri Attila
Szalay Jenő
Tóth József
Vajtó Zoltán

Szerkesztette és rajzolta:
Schäfer István Zsolt

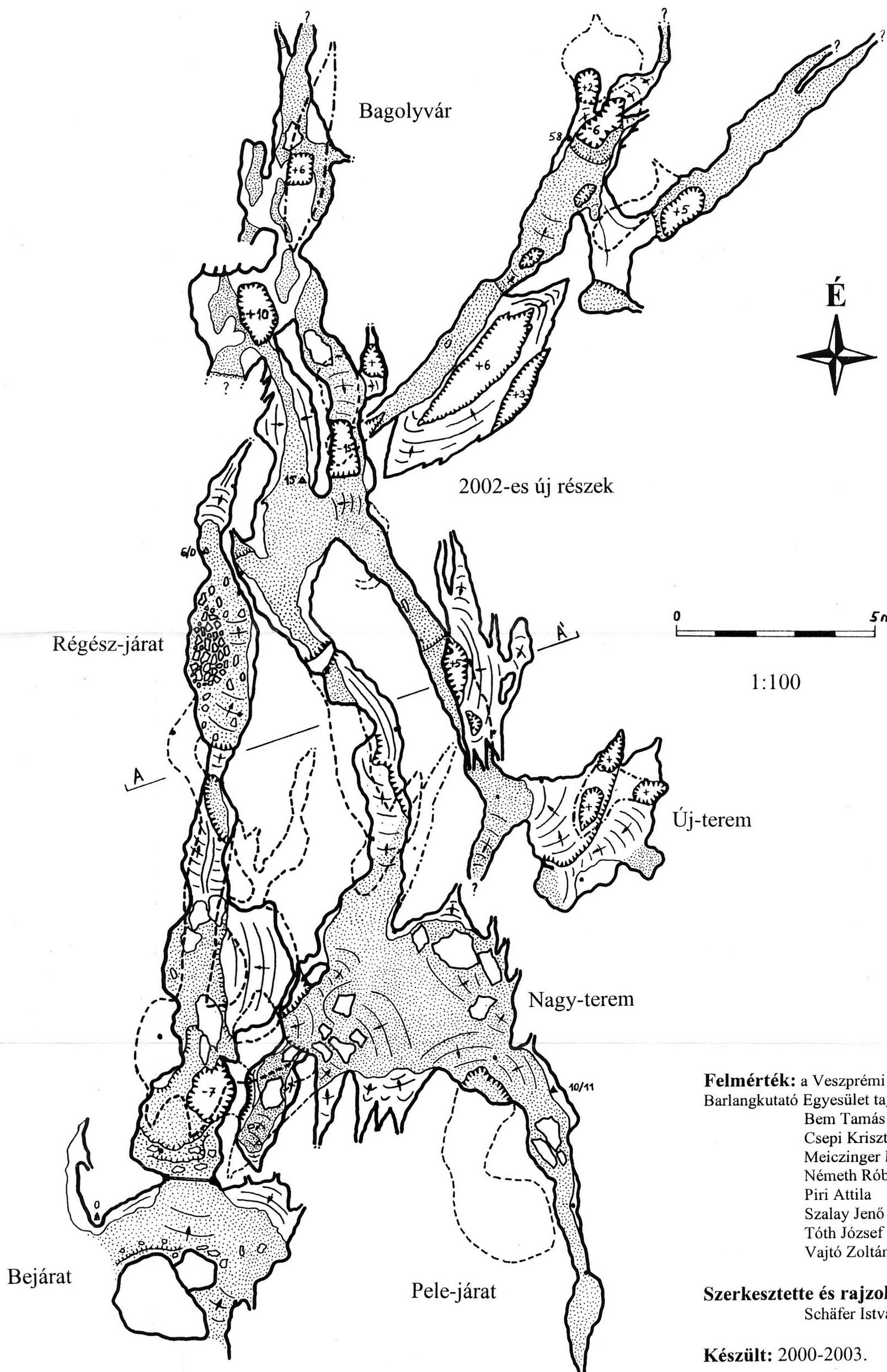
A nézet iránya: 270

Készült: 2000-2003.

SZENTGÁLI KŐ-LIK

Alaprajz

Felmérték: a Veszprémi Egyetemi
Barlangkutató Egyesület tagjai:
Bem Tamás
Csepi Krisztina
Meiczinger Máté
Németh Róbert
Piri Attila
Szalay Jenő
Tóth József
Vajtó Zoltán

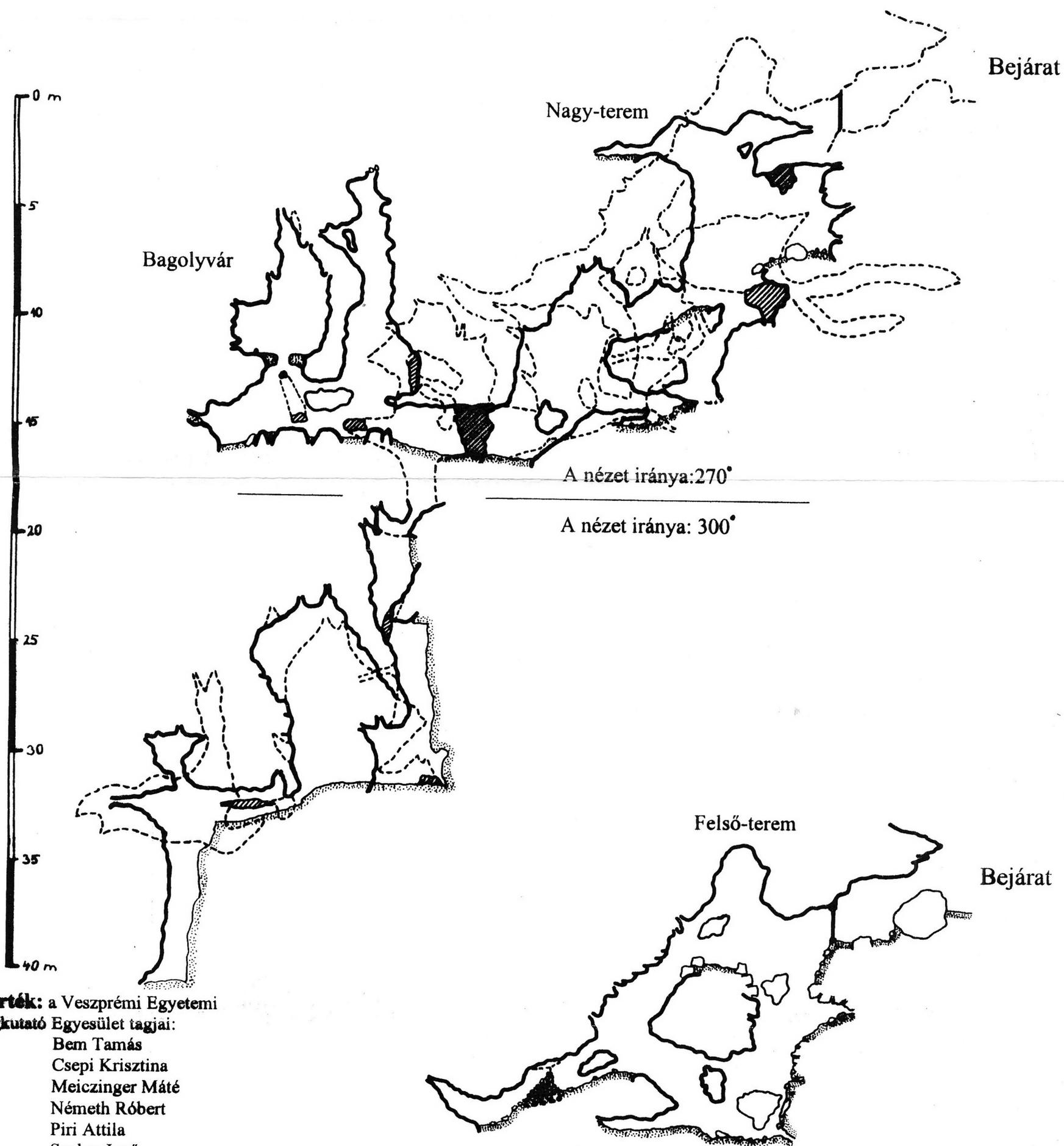
Szerkesztette és rajzolta:
Schäfer István Zsolt

Készült: 2000-2003.

SZENTGÁLI KŐ-LIK

Hosszmetszet

1:200

Felmérték: a Veszprémi Egyetemi
Barlangkutató Egyesület tagjai:
Bem Tamás
Csepi Krisztina
Meiczinger Máté
Németh Róbert
Piri Attila
Szalay Jenő
Tóth József
Vajtó Zoltán

Szerkesztette és rajzolta:
Schäfer István Zsolt

Készült: 2000-2003.

Régész-járat

A nézet iránya: 270°